بسمه تعالی

طرح درس اصول برنامه ریزی بهداشتی

دانشجویان کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی
تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد: نظری تخصصی
پیشنیاز یا همزمان: اصول مدیریت در خدمات بهداشتی
مدرس : دکتر فاطمه غفاری- دکتر عباس شمسعلی نیا

شرح درس :

این درس متضمن ماهیت ،اصول ومراحل مختلف فرآیند برنامه ریزی بطورکلی وبرنامه ریزی بهداشت در نظام سلامت خواهد بود.همچنین چگونگی ارتقاء سطح شناخت وتوان تحلیل برنامه های بهداشتی وکسب آمادگی برای مشارکت در برنامه های بهداشتی وارزشیابی آنها وتحلیل هزینه – بهره دهی را ارتقاء خواهد داد.

هدف کلی :

آشنایی با مفاهیم ، ماهیت و اصول برنامه ریزی و برنامه ریزی بهداشتی در نظام سلامت و آمادگی لازم برای مشارکت در تدوین برنامه بهداشتی در سطح اول

شماره جلسه	رئوس مطالب	عنوان مطالب	اهداف ویژه: دانشجو در پایان دوره بتواند:	روش ارائه درس	وسایل کمک آموزشی
۱	کلیات و تعاریف برنامه ریزی	آشنایی با تعاریف و مفهوم برنامه ریزی	مفهو م برنامه ریزی را تعریف کند مفهو م برنامـه ریـزی بهداشـتی را بیان کند محاسن برنامه ریـزی بهداشـتی را توضیح دهد .	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۲	نقش رسالت سازمان و برنامه ریزی بهداشتی در جامعه	آشنایی با ضرورت ،اهمیت و محاسن رسالت سازمان و برنامه ریزی ونقش آن در وظایف مدیریت ، سازمان و جامعه	اهمیت تدوین رسالت بعنوان اساس برنامه ریزی در سازمان را توضیح دهد. ضرورت ،اهمیت برنامه ریزی در یک سازمان را بیان کند. محاسن برنامه ریزی بهداشتی در یک سازمان را برشمارد. سوالات مطرح در یک بیانیه رسالت را با ذکر نمونه های در سازمانهافهرست نماید. رابطه برنامه ریزی بهداشتی با رسالت را تحلیل کند.	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۳	رویکردهای مختلف به سلامت و نقش دولت ها	دیدگاههای مختلف به سلامت و نارسایی اقتصاد بازار در تخصیص منابع بخش بهداشت	دیدگاه و رویکرد سلامت بعنوان کالای مصرفی را بیان کند. دیدگاه و رویکرد سلامت بعنوان سرمایه گذاری را توضیح دهد. دیدگاه و رویکرد سلامت بعنوان حق اساسی انسان را شرح دهد. سه رویکرد سلامت را با هم	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت

			مقایسه کند نارسایی های اقتصاد بازار را در تخصیص منابع بخش بهداشت شرح دهد. استراتژی صحیح تخصیص منابع دربخش را بیان کند..		
۴	نظامهای مختلف برنامه ریزی	آشنایی با نظامهای مختلف برنامه ریزی: محاسن و محدویتها . سطوح برنامه ریزی	مفهوم نظامهای مختلف برنامه ریزی را بیان کند.. محاسن و محدویتها هر یک ازنظامهای مختلف برنامه ریزی شرح دهد. کارایی هریک ازنظامهای مختلف برنامه ریزی در بخش بهداشت با هم مقایسه کند. سطوح سه گانه برنامه ریزی(استراتژیک، تاکتیکی و عملیاتی)برحسب سطوح مدیریت سازمان را توضیح دهد. ارتباط سه سطح برنامه ریزی را تحلیل نماید. تفاوتهای برنامه ریزی عملیاتی واستراتژیک را شرح دهد.	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۵	برنامه ریزی استراتژیک	آشنایی با مفاهیم و ویژگیهای برنامه ریزی استراتژیک	اهمیت و ضرورت برنامه ریزی استراتژیک در موفقیت سازمان را بیان کند.. ویژگیهای برنامه ریزی استراتژیک را توضیح دهد. الزامات و شرایط تدوین یک برنامه ریزی استراتژیک موفق را بر شمارد.	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۶	شناسایی مسائل استراتژایک در سازمان	شناسایی مسائل استراتژایک در سازمان: مفهوم ، عوامل ایجادکننده، رویکرد های شناسایی، نحوه تدوین یک مسئله استراتژیک	مفهوم مسائل استراتژایک در یک سازمان را شرح دهد. عوامل ایجادکننده یک مسئله استراتژایک در سازمان را بیان کند. رویکرد های شناسایی یک مسئله استراتژایک را با ذکر نمونه های عینی توضیح دهد. نحوه تدوین یک مسئله استراتژیک را توصیف نماید	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۷	سلسله مراتب برنامه ها	آشنایی با سلسله مراتب برنامه ها در یک سازمان(رسالت، اهداف، استراتژی .....)	سلسله مراتب برنامه ها در یک سازمان رابه ترتیب توضیح دهد. مفهوم هریک از برنامه ها (رسالت، ، اهداف، استراتژی، سیاست، رویه استاندارد و مقررات و...) را بیان کند. تفاوت برنامه های دائمی یا پایدار(standing plan) و برنامه های یکبار مصرف (single use) را توضیح دهد. رابطه هرده برنامه پایین با رده	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت

			برنامه بالاتر را بیان کند..		
۸	برنامه و توسعه ملی	برنامه ریزی (ملی، منطقه ای ، ناحیه ای) و طرح (پروژه)	مفهوم برنامه ریزی ملی را بیان کند. اهداف برنامه ریزی ملی و توسعه اقتصادی و اجتماعی را نام ببرد. مفهوم و هدف برنامه ریزی بخشی ویا ناحیه ای را توصیف نماید. پیش شرط های اجرایی موفق برنامه ریزی ملی و یا توسعه اقتصادی و اجتماعی نقد کند. مزایای برنامه ریزی ملی در یک جامعه را برشمارد. مفهوم طرح (پروژه) و ارتباط آن با برنامه و توسعه اقتصادی و اجتماعی رابیان نماید.	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۹	آزمون میان مرحله ای				
۱۰	مراحل برنامه ریزی بهداشتی	مراحل مختلف برنامه ریزی بهداشتی (آگاهی از فرصت ها، امکانات و محدویتها– برآورد وضعیت و شناخت وضع موجود)	مراحل مختلف برنامه ریزی بهداشتی را نام ببرد. مفهوم فرصت ها، امکانات و محدویتها در برنامه ریزی بهداشتی را تعریف نماید. اهمیت و دلایل برآورد وضعیت و شناخت وضع موجود را بیان کند. اطلاعات لازم برای شناخت و تحلیل وضع موجود را شرح دهد. منابع اطلاعات برای شناخت و تحلیل وضع موجود در جامعه را با ذکر نمونه های عینی فهرست نماید.	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۱۱	مراحل برنامه ریزی بهداشتی	مراحل مختلف برنامه ریزی بهداشتی (تعیین اهداف ، نیازها و اولویتها – تعیین راهها و ابزار و وسائل – تدوین برنامه های پشتیبان و فرعی)	مفهوم اولویت بندی مسائل بهداشتی را تعریف نماید. دلایل اولویت بندی مسائل بهداشتی را بیان کند. معیارهای اولویت بندی مسائل بهداشتی را توضیح دهد. مفهوم هدف و انواع آن برنامه ریزی بهداشتی را شرح دهد. نحوه تدوین برنامه های پشتیبان و فرعی را توصیف نماید. عناصر یک طرح عملیاتی را فهرست نماید. یک نمونه رئوس برنامه (outline plan) تدوین نماید.	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۱۲	پیش بینی در برنامه ریزی	پیش بینی (forecasting) { مفهوم، اهمیت، منابع اطلاعات .....}	مفهوم پیش بینی را در برنامه ریزی بیان کند اهمیت و ضرورت پیش بینی را شرح دهد. منابع اطلاعات پیش بینی درون سازمانی را برشمارد.	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت

		منابع اطلاعات پیش بینی برون سازمانی را برشمارد.			
۱۳	روش های پیش بینی	پیش بینی (forecasting) { روشهای پیش بینی: کمی (سریهای زمانی و همبستگی) – کیفی(دلفی .....)}	روشهای مختلف پیش بینی را بیان کند. روشهای کمی پیش بینی(سریهای زمانی، همبستگی) را توضیح دهد. مشخصات و کابرد سریهای زمانی را فهرست نماید. روش پیش بینی به طریقه همبستگی را بیان کند. مفهوم هریک ازروشهای کیفی(دلفی، بررسی نظر سنجی و...) شرح دهد.	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۱۴	هزینه یابی	هزینه یابی اقدامات مداخله ای بهداشتی (مفهوم، انواع هزینه ها و تحلیل ارتباط آنها با یکدیگر)	مفهوم هزینه یابی اقدامات مداخله ای بهداشتی را بیان کند.. مراحل مختلف هزینه یابی اقدامات مداخله ای بهداشتی را به ترتیب لیست نماید. مفهوم وانواع هزینه ها دریک اقدام مداخله ای بهداشتی را توضیح دهد. ارتباط هزینه ها با یکدیگر را شرح دهد.	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۱۵	نظام اطلاعات سلامت	آشنایی با نظام اطلاعات سلامت (HIS)	مفهوم نظام اطلاعات سلامت را بیان کند اهمیت نظام اطلاعات سلامت در برنامه ریزی را تحلیل نماید. اجزای یک نظام اطلاعات سلامت کارآمد را برشمارد. وظایفهر یک از اجزای یک نظام اطلاعات سلامت را بیان کند.	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۱۶	برنامه ریزی منابع	برنامه ریزی نیروی انسانی بهداشتی	برنامه ریزی نیروی انسانی در سیستم بهداشت ودرمان را تعریف کند . اهمیت برنامه ریزی نیروی انسانی در سیستم بهداشت ودرمان را شرح دهد . عوامل مؤثر در تجزیه وتحلیل عرضه نیروی انسانی را بیان کند. عوامل مؤثر در پیش بینی عرضه نیروی انسانی را بیان کند. عوامل مؤثر در تجزیه وتحلیل تقاضای نیروی انسانی را بیان کند. اطلاعات مورد نیاز جهت بررسی عرضه و تقاضای نیروی انسانی را بیان کند.	پرسش و پاسخ بحث گروهی تمرین عملی در کلاس	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت
۱۷	تکنیک های برنامه ریزی	آشنایی با شبکه PERT و CPM	مفهوم و اهمیت PERT در تعیین زمان مناسب اجرای پروژه ها را بیان کند.	پرسش و پاسخ بحث گروهی	اسلایدهای تهیه شده در نرم افزار پاورپوینت

			نقش روش مسیر بحرانی (CPM) را در تکنیک شبکه PERT را تحلیل نماید. انواع مختلف برآورد زمان(خوشبینانه، محتمل و..) در یک پروژه را توضیح دهد. دو روش برآورد زمانی پروژه ها را محاسبه نماید. بر اساس برنامه ارائه شده در کلاس شبکه pert را رسم کند .	تمرین عملی در کلاس	

ضمناً توجه فراگیران محترم را به نکات ذیل نیز جلب می نمایم:

۱- حضور و غیاب در کلاس بر اساس آئین نامه آموزشی دانشگاه اعمال خواهد شد و دانشجو و استاد ملزم به رعایت آن می باشند.

۲- تدریس این درس بر اساس منابع اعلام شده و شرکت دانشجو به صورت فعال در روند تدریس الزامی بوده و دانشجو بایستی قبل از هر جلسه تدریس مباحث اعلام شده را مطالعه نموده و در کلاس حضور یابد.

۳- آزمون میان ترم مشتمل بر چهار نمره از بیست نمره و ارزشیابی پایانی بر اساس برنامه امتحانی تعیین شده که به صورت آزمون کتبی انجام خواهد پذیرفت. سوالات مورد استفاده به صورت چند گزینه ای ، جور کردنی ، صحیح و غلط و تشریحی خواهد بود . در مجموع ۱۵ نمره از بیست نمره را شامل می گردد.

روش ارزشیابی دانشجو :

ردیف	شرح فعالیت	درصد	نمره
۱	حضور منظم و فعال در کلاس و ارزشیابی کتبی و شفاهی دوره ای	٪۵	۱
۳	آزمون میان ترم	٪۲۰	۴
۴	آزمون پایان ترم	٪۷۵	۱۵
جمع		٪۱۰۰	۲۰

منابع: